

متن پرسش

درباره این جمله که در صفحه ۷۴ فرمودید: «علاوه بر استاد سلوکی در سلوک فردی، به یک استاد سلوکی در سلوک جمعی هم نیاز داریم.»، ما پرسیدیم که: «چه اشکالی دارد که چند گزاره حصولی را در عرصه اجتماعی از امام بگیریم آنگاه با همان استاد در سلوک فردی مان سلوک کنیم؟»، و شما در همان قسمت آخر سؤال ۲۷۲۴ فرمودید که: «وقتی شرایط جامعه عوض شود و پدیده‌های از طرف خدا به صحنه آید که قبلاً نبود، اگر سالکان نسبت به آن پدیده بی‌تفاوت باشند، به همان اندازه از حق فاصله گرفته‌اند.» ما سؤال مان را بر این فرض بنا نگذارده بودیم که صرف نظر از انقلاب و فقط با یک استاد سلوک فردی سلوک کنیم؛ یعنی نپرسیده بودیم: «اگر به این انقلاب کاری نداشته باشیم، آیا سلوک با یک استادی مثل آیت‌الله بهجت یا آیت‌الله قاضی در این زمان ممکن هست یا نه؟»، بلکه حساسیت نسبت به اجتماع را پذیرفته بودیم، اما در حد گرفتن چند گزاره حصولی مثل تئوری ولایت فقیه؛ چرا که گزاره‌های دیگر، بدیهی بوده و نیازی نیست از حضرت امام بگیریم، مثل لزوم حساسیت نسبت به جامعه، ثواب خدمت به مؤمنین، و لزوم حفظ دین از هر طریقی خصوصاً از طریق حفظ نظام اسلامی. این گزاره‌ها، در امور اجتماعی بدیهی است، و حتی اگر امامی هم طلوع نمی‌کرد، هر کسی خودش اینها را می‌دانست. لذا اگر به خاطر عمل به این گزاره‌ها وارد عرصه جامعه شدیم، لزوماً اقتدا به امام (به این معنی که این فکر را از امام گرفته باشیم) نیست. البته مسلماً تداوم راه امام (به معنای حفظ نظامی که امام بنیان نهاد) هست. پس نیازی نیست که ما همه گزاره‌های اجتماعی را از امام بگیریم؛ چرا که بسیاری از آنها بدیهی است. و گرفتن خیلی گزاره‌های دیگر از حضرت امام هم عملی به دنبال ندارد، مثل تئوری ولایت فقیه، شورای نگهبان و مجلس خبرگان و قانون اساسی و جمهوری اسلامی و با این توضیحات متأسفانه باید بگویم: حقیر جواب سؤال را هنوز نگرفته‌ام: اگر ما از حضرت امام فقط چند گزاره حصولی بگیریم مثل «فقیه باید در رأس جامعه حاکم باشد» (در حالی که باور مؤمنین قبلاً این بود که مملکت بالاخره باید شاه داشته باشد)، آنگاه یک استاد اخلاقی پیدا کنیم، و از طریق گزاره‌های بدیهی و تذکرات همان استاد اخلاق به اجتماع هم نظر داشته باشیم، آیا در چنین شرایطی سلوک و قرب الی الله و پرورش در تمام ابعاد انسانی ممکن نخواهد بود؟ یا شما معتقدید که حتی در این شرایط هم استاد سلوکی مان باز حضرت امام است؟!

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: به نظرم باید شخصیت امام با تمام ابعادش و با ارادت خاص پذیرفته شود

و بر این مبنا به سایر اساتید اخلاق رجوع شود. موفق باشید